

Øystein Nord

Som fisken i vannet

Iacob Dybwad Sømme

5.9.1898 – 3.3.1944

EN BIOGRAFI

OSSIANIA VITENSKAPSFORLAG

INNHOILDSFORTEGNELSE

Forord	10
1. Oppvekst i Nansens friluftsånd	14
2. Studier 1919–1922: Ferskvann eller saltvann?	15
3. 1923: Til Bergen	17
4. 1925: <i>Ørreten og sportsfiskeren</i>	20
5. Børstemark og internasjonal publisering	21
6. 1927: Debut på Hardangervidda	22
7. Skritt mot magistergraden	24
8. Opptakt til Hardangervidda-forskning	25
9. Forspill til Vidde-saken	28
10. Mag. scient. i marin zoologi	30
11. Ut av statskirken	34
12. Vidda-undersøkelser, fredningsforslag og mer saltvannsforskning	35
13. Det første slaget om fiskereglene på Hardangervidda	44
14. Sommeren 1932: Merking av ørret i stor skala	51
15. Iacob som avissskribent	54
16. Klappjakt på amatørerne	57
17. Fiskeri og industri	60
18. <i>Ørretfiske. Aktuelle spørsmål</i>	62
19. Stimdannelsesfenomenet hos plankton og fisk	69
20. Hardangervidda 1933 og 1934	70

21.	Et ressursøkonomisk manifest	72
22.	Fredning uten filter	74
23.	Mot et stort saltvannsarbeid	82
24.	Stridslystne zoologer	84
25.	Vidde-sakens foreløpige klimaks	90
26.	Redningsplanke som bestilt	109
27.	Nye saltvannsarbeider: Stimdannelsens store betydning . .	110
28.	Yngelutklekning og motekspertise	118
29.	God jul!	121
30.	Saltvann: Næringsrettet akademisk forskning og håndbok for allmennheten	123
31.	Kontra Oslo Sportsfiskere, Sunde, Dannevig og Huitfeldt-Kaas	128
32.	«Vår store chance»	140
33.	Fra idé til idé	142
34.	Ørretvandring og Vidde-sakens siste tilspissing	148
35.	Darwins frontsoldat	153
36.	Vidde-sakens finale	157
37.	Landsplanen	161
38.	Nytt satsingsområde: Settefisk	164
39.	”Sommerferie” langs Sørlandskysten	169
40.	Slitsom høst på Rauhelleren	171
41.	Diskusjoner på høygir	174
42.	Zoologiske intriger	177
43.	Settefiskkontrovers og usikker fremtid	182
44.	Omsider fast stilling	191

45.		Konflikt med Norges Jeger- og Fiskerforbund	199
46.		Bittert farvel til NJFF, tidlig motstandsarbeid og <i>Ørretboka</i>	204
47.		Farlige forbindelser	215
48.		Tiltagende motstand	216
49.		<i>Amatørfiske og sportsfiske i sjøen</i> , 2. utgave	219
50.		Siste publikasjoner fra Hardangervidda	220
51.		Sambandssjef i Milorg	222
52.		Arrestasjon 31. oktober 1942	225
53.		Begynnelsen til slutten	226
54.		Nyttårstalen	228
55.		En siste kraftanstrengelse: Internasjonal havrett	231
56.		Testamentet	233
57.		«Se, der er Guds lam som bærer bort verdens synd»	235
		Etterord	236
		Noter	238
		Kilder	283
		Kronologisk bibliografi over Iacob Dybwad Sømmes samtlige skrifter	293
		Illustrasjonsreferanser	312
		Appendiks 1	318
		Appendiks 2	339
		Appendiks 3	344
		Personregister	347
		Takk til	352

© Øystein Nord og Ossiania Vitenskapsforlag 2013

1. opplag 2013

ISBN: 978-82-8030-004-1

Omslag, design & layout: Lene Stangebye Geving | www.fulltank.org

Tilrettelegger: Erling Okkenhaug | www.allgronn.org

Repro & trykk: Rolf Ottesen Grafisk Produksjon AS

Innbinding: AIT Otta Bokbinderi AS

Satt med: Sabon 10,4 / 14,4

Papir: MultiDesign Ivory Original 100g & G-Print 130g

Papir overtrekk: Multiart Silk 130g

Papir for-/baksats: G-Print 130g

Omslagsfoto forside: Yngvar Hagen (1934)

Omslagsfoto bakside: Asbjørn Barlaup (ca. 1940)

Portrettfoto s. 8 fra ca. 1938

Forfatterfoto: Terje Heiestad | Millimeterpress

For- og baksats: utsnitt av kartet Hardangervidda 1:200000,

utgitt av Norges geografiske oppmåling 1936

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med
åndsverkløven eller avtaler om kopiering inngått med Kopinor,
interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.
Kopiering i strid med lov eller avtale medfører erstatningsansvar
og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Utgivelsen er finansiert utelukkende med private midler

*Ossiania Vitenskapsforlag, en virksomhet i den ideelle vitenskapelige
foreningen Müller-Sars Selskapet, utgir allmennkulturell,
naturvitenskapelig og historisk grunnforskningsbasert litteratur.
Forlagets navn ivaretar minnet om den internasjonalt betydningsfulle
norske zoologen Georg Ossian Sars (1837–1927).*

www.muller-sars.org/ossiania/

